



## **Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia**

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis  
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium  
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum  
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed  
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

**Drexel, Jeremias**

**Antverpiæ, 1643**

Sect. IV. Pilatus Christum flagellans

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

fuisset Christo, & una libertatem promississe, si miraculum ederet.

O Herodes fatue ! o Regum curiosissime ! si scias quis ante te stet, quaestiones longe aliter instituas. Hoc summum est prodigium, Verbum obmutescere, Sapientiam illusionis tolerantem esse. Quod si aded ardentem queras miracula, paululum expecta, brevi e caelo terraque videbis. Sed ubi morum emendatio ? Hoc tibi utilissimum foret miraculum, si tute ad frugem applicares animum. Sed porior tibi curiositas est, & impetandi libido, quam animus ad virtutem compositus.

Ita Herodes interrogabat eum multis sermonibus.

At ipse nihil respondebat. Silentii cause vel nobis nota complures. 1. Ad emendationem nihil fecisset responsio. Una & sola curiositas hic respicienda venabatur.

2. Tacebat Jesus, ne verba & signa damnationem obstinatissimi hominis augerent. 3. Tacebat, ne proximos cruciatus & mortem crucis impediret. 4. Tacebat, quia vox sua, Joanni Baptista silentium gladio rex imperasset. Non enim Christum loquentem audiunt, qui, quos mittit, rejiciunt. Interea stabant Principes Sacerdotum, & scribe constanter accusantes eum. Illud utique valde urgebant, quod regem publice nominasset vulpem. Verebantur enim ne sibi hic reus elaboreretur. Hinc accusationum plautra. Eorum summam colligamus.

1. Fanaticus habebatur Christus, & a malo demone infestus. Hinc publicae voces illae: *Nomine bene dicimus nos, quia Samaritanus es tu, & demonium habes* 2. Magus: *In Beelzebub, ajebant, principe demoniorum eiecit demonia.*

3. Mauducus glutos, patinarius: *Eccc homo vorax & potator vini.* 4. Hominum sceleratorum afflecta: *Publicanorum & peccatorum amicus.* 5. Arrogans & superbus: *Unus assilens ministrorum dedit alapam Jesus, dicens: Sic respondes Pontifici* 6. Blasphemus: *Eccc nunc audistis blasphemiam, ait Caiphas, quid vobis videtur ? Sed & universus populus clamabat: Secundum legem nostram debet mori, quia filium Dei se fecit.* 7. Rebellis & seductor. Ita plebs vociterabatur: *Commovit populum docens per universam Judaeam.* Et Pharisaei ad Pilatum: *Seductor ille dixit adhuc vivens.* 8. Latio denique, & latronum coryphaeus, nam illorum medius pependit. *Tamquam ad latronem existis cum gladio & sustibus comprehendere me ? Hoc unum ergo deat, ut etiam haberetur stultus.*

Quocirca Herodes, non ut Pilatus modestissimi rei silentium miratus, sed hominem censens indoctum ducitaxat doctum, & plebi disertum, eum cum omni exercitu suo judicavit stultum. Idcirco omnia omnibus licere voluit in Christum. Atque ut hic lapsus tanto irer hilarior, pluribusque innoceret, linteum album raptim perforatum humeris est injectum, laciniis per membra defluentibus, ut nemo nesciret, hominem esse factum, catata dignum. Quae quidem ignominia rex stolidissimus, male affectatam nobilitatem irridendam simul & puniendam esse censebat. Deinde, quia res Herodi cum Romanis, more Romano luse, ut qui regnum stulte affectasset, regni candidatus esse monstraretur. Verè Christus fuit candidatus, sed non alterius solii, quam crucis, quam nobis regnum pareret immortale. Sed quia superbia nostra obstabat, ideo pro servis Dominus, tantam hanc ignominiam, hos irritus tulit patientissimè, nec recusavit haberi pro stulto Christus Jesus, in quo sunt omnes thesauri sapientiae & scientiae absconditi.

O mi bone Deus, quam difficile, contemptum aequo animo tolerare ? Et quis hominum est quantumvis vilis & abjectus, nisi sit patientissimus, qui contemni se ferat ? potius alia omnia, quamvis perpeflu asperissima pati malimus, quam contemptum & ludibria. Hoc igitur stratagemate, hac albâ veste irridenda erat & erudienda nostra superbia. Disce calcei, disce pulvis contemni, rideri, abjici, calcari. Non displiceat no-

Tom. II.

bis nova haec sententia a tanto Magistro, tam tibi quam mihi, quam nobis omnibus tradita. Nam spre- vit illum Herodes cum exercitu suo, & iussit indutum veste albâ, & remisit ad Pilatum, Christus omnem exercitum hunc illudentem vicit patientiâ, quae vincit omnia, contemptum etiam & stulti amictum.

Haec vestis alba mysteriis opulenta. Multis retro saeculis amissa sunt vestes geminae, una purpurea, altera candida, idque loco admodum securo, ut putabatur, in ipso paradiso. Nam coluber, sed humanus valde ac disertus, protoplastis furatus est vestem innocentiae albam, & immortalitatis purpuram. Christus omnia recuperavit fecitque, sua dedit Christus omnia, ut geminas vestes illas recuperaret. Recuperavit certè. Et niveam quidem illam in aula Herodianâ reperit, in praetorio Pilati purpuream.

Capitales olim Judices albis & atris calculis in reos uti sunt. Rei, prout decebat luctum, atrati ad tribunal prodierunt. Ecce hic reus, Dei Filius, vel ab ipsis hostibus adversariis niveâ veste amicitur, & homo ipso ab omnibus pronunciat innocentissimus.

Inter quae autem ludibria Christus jam ita candidatus viam ex Herodis aula in praetorium Pilati relegerit, pio Lectori considerandum transeibo.

Et facti sunt amici Herodes & Pilatus in ipsâ die, nam ante inimici erant ad invicem. Pilatus homines Galileos Herodis tribunali subiectos, in vincula prius rapuerat. Hinc inimicitia. Nunc velut errorem fallis amicitiam redintegavit. Haec morum suavitas etiamnum inter pessimos quosque usitatissima est: tunc maximè conspirant, cum contra Christum aut innocentes agitur. Christus inter malleum & incudem constituitur, sub cultro Christus linquritur, & amicitiam inter se constituunt, & in bonorum perniciem conjurant.

Quod si Judaeus & idololatra tempore Christi patientis amorem, inter sese concilient, quanto magis Christiani in gratiam Christi passi omnibus sese odiis & umbratibus exarment, & benevolentiam mutuam restaurent ? illud Augustini assidue inculcandum: *Non poterit concordiam habere cum Christo, qui discors esse voluerit cum Christiano.*

§. IV. Pilatus Christum flagellans.

Tunc ergo apprehendit Pilatus Jesum, & flagellavit. Tentavit Pontius diversis modis liberate Christum & morti subducere: cum horum consiliorum nullum succederet, ut demum misererent Judaei, juste infontem in praetorio flagellari, cohorte ad hoc supplicii coactâ minimum mille virosum. Sententia, eheu crudelissima in ipsam innocentiam pronunciata. Ea acceptâ, Christus utique sublatis caelo oculis suo se Patri sic obtulit: *Mi Pater, quoniam ego in flagella paratus sum, atque hoc tuae voluntatis est, dabo corpus meum percutientibus.*

Hic erudimur, imò & jubemur exemplo nimium potenti, ad omnes injurias, ad quaecumque demum flagella nos paratissimos praebere; si ita Deo sit visum, ita fiat.

Ergo virgineus iste homo, Dominus Jesus, suis vestibus exiit, omnia illi tegumenta inclementer abripiuntur, statuitur nudus, uti primus homo investis suo figulo sterit. Nec ullus praeconum Patrum negat, quin Christus ad columnam nudissimus sic alligatus & caesus. Infandum hoc, & praetormentis omnibus admirandum. Nescio an tormentum aliud ullam Domino gravius acciderit. Sed merebatur hanc in Christo nuditatem primi parentis scelus primigenium, ad quod ignorata nuditas erubuit, & tegere docuit, quod innocentia nesciebat. Ita iustitiae divinae satisfaciendum erat, ut quem scelera nudassent, nuditas expiaret. Et en spoliatur vestibus, & coram mille militibus aditatus nudus, qui

Ff 3

Qua Roma ad S. Ioan- nem Lateranum affer- vari dicitur. Christus omnia tu- recuperavit vestem purpuream & candidam protoplastis fure abla- tam. Joseph. l. 14. Amiq. Ind. cap. 17. Alexander ab Alexandris lib. 14. Genial. dier. cap. 11.

Luc. cap. 23. vers. 12.

Christiani in gratiam Christi passi omnibus sese odiis & umbratibus exarment, & benevolentiam mutuam restaurent ? illud Augustini assidue inculcandum: Non poterit concordiam habere cum Christo, qui discors esse voluerit cum Christiano.

Ioan. c. 19. vers. 1. Pilatus Christum liberare tentans iussit flagellari. Ista c. 50. vers. 6.

Ad colum- nam nudif- simus fuit alligatus & caesus.

Marginal notes on the left edge of the page, including 'Mati...', 'Duo...', '1. Sc...', 'Ang...', '2. Pecc...', 'Accusatio...', 'Herodes...', 'Califf. c. 2. vers. 3.'

Large handwritten notes on the right edge of the page, including 'LUC...', 'M...', 'A...', 'C...', 'D...', 'E...', 'F...', 'G...', 'H...', 'I...', 'K...', 'L...', 'M...', 'N...', 'O...', 'P...', 'Q...', 'R...', 'S...', 'T...', 'U...', 'V...', 'X...', 'Y...', 'Z...'

terram floribus ornat, qui suos amicos præbet liliis, qui aviculas plumis tegit, qui omnes animantes vestit, qui, quidquid verecundum est, velat & velare docet. Ah quæ verecundia fuit membris virginis à tot inverecundis idololatriis spectari nuda! Quis hic Domini rubor inter impudicos rîsus, inverecunda probra, propudiosos aspectus?

Jam etiam calcantur vestes, quæquæ limbi & fimbriæ valerudinem & flurem agris dederunt. Ubi nunc Adami ficulnea folia? ubi novorum conjugum perizonata? ubi panni & fasciæ præsepis? ubi lucida nubes Thaboris? ubi alatus Cherubim? ubi quid opus his velamentis? paullo post suo tegetur sanguine. Nam ideo acerbius flagellati sunt rei, ut in cruce penderent non penitus nudi, sed suomet saltem cruce teçti.

En igitur corpus virginum coram tot centuriis hominum ludibrio ingenti stat devalatum. Hic illa sine futuris tunica ab olivo cruenta, hic caro Christi, ob pridianum sanguineum sudorem maculis sparsa cernebatur. Sed nulla miseratio, nullus sensus erat illis belluis. Ita manus, quæ calum stellis distinxerunt, quæ morbidis sanitate reddiderunt, quæ panes auxerunt, vincuntur ad columnam, & totum corpus paratur plagis. Cogitari potest, (quod hic sapius repetendum) dici non potest, quid sannarum & cavillorum impii & otiosi milites in Dominum Jesum effuderint. Hic certè pompa omnis & cultus luxurique vestium spectaculo admirando damnatus est.

More igitur Romano crucifigendus Christus, antè flagellandus erat. Sunt qui à Brutiis casum, & in cruce actum affirmant. Eodem autem Romano ritu funibus adstringebatur ad bipedalem columnam, quæ ad viri stantis umbilicum dumtaxat pertingebat, ut tam pectus quàm tergum rei verberibus undique pateret. In brevioris hujus columnæ summo ferreus annulus ipmissos accipiebat funes, quibus flagellandi corpus vinciebatur. Marmoream hanc columnam, in monte Sion Paula vidua Romana vidit cruentam. Eadem ævo Bedæ peregrinis illic monstrabatur. Pars hujus cruenta Romæ in diva Prædix aede hodièque monstratur. Poterat hic Dei Filius illud Michææ usurpare: Popule meus, quid feci tibi, aut quid molestus fui tibi. Ego ex Ægypto ducem tibi dedi columnam nubis & ignis, tu mihi reddis columnam doloris & sanguinis.

Ergo flagellatus est, & quidem divissimè, Orbis conditor, Flagellum & tintinabulum olim ad triumphatoris curram, at verò die Parasceves ad ipsam pæne Dei solium appensa. Nam Dei Filius ab omnibus desertus, flagris subiectus, pro execrabili & tintinaculo, ut Prisci loquebantur, habitus est. Beatus Vincentius illud Isaiæ, Disciplina pacis nostræ super eum, expendens, instrumento triplici censet flagellatum: virgis viridibus & spinosis, dein loris nodosis, filis ferreis intextis seu catenulis. Id pane omnes sentiunt, flagris è funibus aut loris cum oscillis casum. Cui sententiæ & Justus Lipsius accedit. Virgæ honestiorum, flagra mancipiorum erant supplicium.

Ligemus, obsecro, ad columnam istam, rebellem voluntatem nostram, & omnem carnis petulantiam. Hic vagos oculos, hic & manus licentiosas adstringamus timoris & amoris funibus.

Porro flagellationis istius modus sine omni modo & lege fuit. Legibus divinis olim ita imperatum: Sin autem eum, qui peccavit, dignum viderint plagis, prosternent eum coram se facient verberari. Pro mensurâ peccati, erit & plagarum modus, ita dumtaxat, ut quadragenarium numerum non excedat: ne sedè laceratus ante oculos tuos abeat frater tuus. Hinc Hebræis numquam nisi solùm triginta novem ictus infligebantur, ne umquam plagarum numerus lege definitus excederetur. Hinc Paulus oçies omnino virgis aut flagris casus, ipsomet teste, à Judæis quin-

quies quadragenas plagas unâ minis accepit. Aliàs ter virgis casus. Lex ista neutiquam servata in Christo, qui operum à Romanis flagellatus, & plagarum numerus excellè nimio auctus. Bigitta è Normannis oriunda, illustris Christi sançimonix vidua, Christi flagellati quinque millia flagellati quadringentas septuaginta quinque plagas numerat. Beata Gertrudis simili ferè calculo in flagellatione ictuum quinque millia quadringentes sexaginta sex colligit. Beatus Vincentius ossa humani corporis ducenta septuaginta sex asserit è Medicorum sententiâ, Christum verò ita flagellatum air, ut eivis ossium plaga triplex infligeretur. Non aspernamur ista, sed non adeo certa ducimus.

S. V. Sententiæ hęc certa statuitur & explicatur.

Hoc ergo certum est, quod Cyrillus Alexandrinus, Chrysothomus, Augustinus, alii affirmant, Christum Jesum divissimè flagellatum. Quod è divinis voluminibus satis liquet. Jam olim per Psaltem Christus veluti rem factam memorans, Et fui, ait, flagellatus tota die. Aded sæva & aded proluxa fuit hæc verberatio. Idque confirmans, Supra dorsum meum, inquit, fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatem suam. Uti fabriles operaerunt in eadem ictibus assidue repetitis, ita hunc crucis candidatum Romani verberabant. Hebræa phrasi: Ataro tergum meum sulcârunt agricolæ; nam uti cultor terram profcindit ferro, & sulcos ducit, ita hostes mei corpus meum corderunt. Quod Isaias luculentissimè confirmans, vel ipsi oculis testibus, A plantâ pedis, inquit, non est in eo sanitas, vulnus & livor. Et vidimus eum, & non erat aspectus. Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit; & nos putavimus eum quasi leprosum, & percussimus à Deo. Christus ipse in lugubria ac supremo itinere illo Hierosolymam versus, peculiaritè ac duplicem mentionem de se flagellando injiciens, Ecce, inquit, ascendimus Hierosolymam, & consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de filio hominis. Tradetur enim gentibus, & illudetur, & flagellabitur, & conspuetur, & postquam flagellaverint, occident eum. Siluit Dominus Crucem, sed non siluit flagellationem, quam feroni bis miscuit.

Quod si etiam mentem Romani Præsidis spectemus, & finem quem is sibi præstituit, Christum acerbissimis flagris concisum dicere necesse est. Nam Pilatus hoc secum utique volebat: Si reum hunc remisissus castigem, furiosam plebem nunquam mitigavero; non acquiescent, ubi perfunçtorie casum spectaverint. Vos igitur hunc virum Hebræum acerrimè verberate. Facillitima erat instigare milites jam antè ad id promptissimos: Romani siquidem extremè oderant Judæos. Accedebat haud dubiè pecuniaria promissa Pontificum & Phariseorum, qui milites incitabant, ne reo illi quidquam parcerent. Ita in præmium hos carnifices savisse dixeris. Laudatissimus ille audiit, qui ferocius & validius sævit. Quidquid tangi potuit, sanguinem profudit. Nulla pars corporis verberibus vacua. Inaudita sæculis immanitas. Atque hinc res certa, Christum flagris atrocissimè multatum. Et, quod credibile, primis quidem ictibus suffusam sanguinem, dein supremam cutem repetitis toties plagis laceratam, ipsam denique carnem avulsam, rivulis purpureis undique defluentibus. Quantus hic dolor? Et quanta, ô Deus, patientia in tam acerbis cruciatibus?

Tarsensis Paulus, cum juberetur à Tribuno in castra duci, & flagellis cædi, cumque jam loris adstringeretur, dixit adstanti sibi Centurioni: Si hominem Romanum indennatum licet vobis flagellare? Quo audito Centurio Tribunum adit, dixitq;: Quid facturus es? Hic homo civis Romanus est. Protinus ergo discesserunt ab illo, qui eum torturi erant. Ipse quoque Tribunus timuit, postquam rescivit, quia civis Romanus esset. Cùm C. Vetres Siculus Prætor quempiam jusisset

Gerson & Arius Montanus bis flagellatum ajunt. Melius negant alii.

Hieron. in epitaph. ad Eustochium. De hac columnâ Paulinus, Penitentius, Greg. Turan. Nicephorus. Mich. c. 6. vers. 3.

Isaiæ c. 53. vers. 5. Tribus instrumentis flagellatus est Christus.

Vide I. Lipsium de cruce, lib. 2. c. 3. Flagella hæc, inquit, aspera talis aut osculis.

Flagellatio fuit sine modo & lege. Deus, c. 25. v. 2. 3.

Extant carmina: Barthol. Lau-